

Slovenija ni odgovorna za terjatve iz naslova »starih« deviznih vlog, deponiranih v sarajevski podružnici Ljubljanske banke, ki so bile prenesene na »privatizacijski račun«, s katerim so upravljali organi Bosne in Hercegovine

V sodbi **Senata**¹ v zadevi [Landika proti Sloveniji](#) (št. 45987/22) je Evropsko sodišče za človekove pravice soglasno odločilo, da:

ni bilo kršitve 1. člena Protokola št. 1 (varstvo premoženja) k Evropski konvenciji o človekovih pravicah.

Zadeva se nanaša na neuspeh pritožnikov, da bi na podlagi slovenske zakonodaje, sprejete po sodbi Velikega senata Sodišča iz leta 2014 v zadevi [Ališić in drugi proti Bosni in Hercegovini, Hrvaški, Srbiji, Sloveniji in Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji](#) (v nadaljevanju »*Ališić in drugi*«), dosegli izplačilo »stare« devizne vloge svojega pravnega prednika, deponirane v sarajevski podružnici Ljubljanske banke (takrat slovenske banke), saj je bila terjatev iz naslova teh prihrankov leta 1998 prenesena na privatizacijski račun, s katerim so upravljali organi Bosne in Hercegovine (natančneje Agencija za privatizacijo Federacije Bosne in Hercegovine).

Sodišče je ugotovilo, da Slovenija ni odgovorna za te »stare« devizne vloge, saj so bile z njimi povezane terjatve v skladu z zakonodajo Bosne in Hercegovine prenesene na privatizacijski račun v Bosni in Hercegovini brez sodelovanja Ljubljanske banke (d.d. Ljubljana). Sodišče je prav tako ugotovilo, da ni bilo dokazano, da bi bila Slovenija odgovorna za kakršne koli pomanjkljivosti v ureditvi in upravljanju privatizacijskega sistema v Bosni in Hercegovini ali za dejstvo, da je bil prenos terjatev izveden brez soglasja varčevalcev. Zato Slovenija ni odgovorna za nezmožnost pritožnikov, da bi prosto razpolagali s prihranki svojega pravnega prednika. Sodišče je opozorilo, da so bila ta vprašanja temeljito obravnavana v slovenskih postopkih, v katerih so pravni prednik pritožnikov, nato pa tudi pritožniki sami, lahko polno sodelovali. Odločitve slovenskih organov, ki so zavrnil njihov zahtevek, so bile ustrezno utemeljene.

Pravni povzetek tega primera bo na voljo v angleškem jeziku v spletni podatkovni bazi Sodišča HUDOC ([link](#)).

Ključna dejstva

Pritožniki Kata Landika, Damjan Jugo Landika in Vjekoslav Landika so državljani Bosne in Hercegovine, rojeni leta 1941, 1964 in 1971. Vsi živijo v Bosni in Hercegovini, v Mostarju ali Bugojnu. Pritožniki so pravni nasledniki pokojnega Vladimirja (Franja) Landike, preminulega aprila 2019.

Leta 1981 je Vladimir Landika svoje prihranke v tuji valuti deponiral v takratni Ljubljanski temeljni banki Sarajevo, povezani z Ljubljansko banko (d.d. Ljubljana, v nadaljevanju »LBL«). Od leta 1978 do 1. januarja 1990 je LBL delovala kot »združena banka« in je bila sestavljena iz Ljubljanske temeljne banke Sarajevo in številnih drugih temeljnih bank. V okviru gospodarskih reform, izvedenih v letih 1989-1990, je bil sistem temeljnih in združenih bank ukinjen. Ta sprememba bančnih predpisov je nekaterim temeljnim bankam omogočila, da so se odločile za neodvisni status, druge temeljne banke pa so

1. V skladu s 43. in 44. členom Konvencije ta sodba senata ni pravnomočna. V treh mesecih po njeni razglasitvi lahko katera koli stranka zahteva, da se zadeva predloži velikemu senatu Sodišča. Če je taka zahteva vložena, svet petih sodnikov presodi, ali si zadeva zasluži nadaljnjo obravnavo. V tem primeru bo veliki senat obravnaval zadevo in izdal končno sodbo. Če je zahteva za predložitev zavrnjena, sodba senata postane pravnomočna na ta dan. Ko sodba postane pravnomočna, se posreduje Odboru ministrov Sveta Evrope za nadzor nad njenim izvrševanjem. Dodatne informacije o postopku izvrševanja so na voljo tukaj: www.coe.int/t/dghl/monitoring/execution.

postale podružnice (brez pravne osebnosti) nekdanjih združenih bank. Januarja 1990 je bila Ljubljanska temeljna banka Sarajevo preoblikovana v podružnico LBL. Njene pravice, sredstva in obveznosti je prevzela LBL.

Po razpadu Jugoslavije v letih 1991/92 so bile predhodno deponirana sredstva v tujih valutah v državah naslednicah običajno imenovana »stare« ali »zamrznjene« devizne vloge. Junija 1993 je bila ustanovljena Ljubljanska banka d.d. Sarajevo, kot nova pravna oseba v Bosni in Hercegovini, ki je prevzela sredstva in obveznosti podružnice LBL v Sarajevu, vključno s tistimi, ki so se nanašale na »stare« devizne vloge. Leta 1997 je bil ob pričetku privatizacijskega procesa v Bosni in Hercegovini sprejet Zakon o ugotavljanju in uresničevanju terjatev državljanov v postopku privatizacije v Federaciji Bosne in Hercegovine (v nadaljevanju »Zakon iz leta 1997«). Ta zakon je urejal prenos določene kategorije terjatev v zvezi s »starimi« deviznimi vlogami, ki so jih imeli državljani nekdanje Socialistične republike Bosne in Hercegovine v domačih bankah, na privatizacijske račune, ki so jih upravljali pristojni organi Federacije Bosne in Hercegovine. Posledično so bile leta 1998 terjatve Vladimirja Landike iz naslova njegovih deviznih vlog, ki so se takrat nahajale v Ljubljanski banki d.d. Sarajevo, avtomatično prenesene na posebni privatizacijski račun v njegovem imenu in pretvorjene v privatizacijske certifikate.

11. novembra 2004 je bil vpis, da je Ljubljanska banka d.d. Sarajevo pravna naslednica sarajevske podružnice LBL, izbrisan iz registra gospodarskih družb.

V sodbi Velikega senata Sodišča iz leta 2014 v zadevi [Ališić in drugi](#) je Sodišče ugotovilo, da zakonsko jamstvo s strani nekdanje Socialistične republike Jugoslavije za tako imenovane »stare« devizne vloge v LBL ni bilo aktivirano pred razpadom zvezne države. Posledično se pred razpadom obveznosti iz naslova teh vlog niso prenesle z banke na nekdanjo zvezno državo. V zvezi s Slovenijo je Sodišče ugotovilo, da je LBL po razpadu Jugoslavije ostala odgovorna za »stare« devizne vloge, deponirane v njeni sarajevski podružnici, in da je Slovenija odgovorna za neizplačilo prihrankov, ki so bili prikazani kot stanje na računih zadevnih pritožnikov.

Na tej podlagi je Slovenija sprejela Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08, ki je varčevalcem, ki so imeli na dan 31. decembra 1991 sredstva na deviznih računih v sarajevski ali zagrebški podružnici Ljubljanske banke, omogočil, da so dobili ta sredstva povrnjena skupaj s pripadajočimi obrestmi. Ta ureditev pa ni veljala za sredstva, ki so bila že izplačana ali prenesena s teh računov na druge račune, vključno s posebnimi privatizacijskimi računi. Prihranki Vladimirja Landike, ne glede na to, da niso bili porabljeni, zato niso bili zajeti v Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08, njegova zahteva za njihovo izplačilo pa je bila zato zavrnjena.

Zadevo pritožnikov so slovenska sodišča preučila, predhodnik pritožnikov in pozneje pritožniki pa so imeli možnost polno sodelovati v postopku. Njihovi zahtevki so bili zavrnjeni z obrazloženimi odločbami sodišč, vključno s slovenskim Ustavnim sodiščem, ki je ugotovilo, da je bilo upniško-dolžniško razmerje med LBL in imetniki »starih« deviznih vlog, katerih prihranki v sarajevski podružnici LBL so bili preneseni v skladu z Zakonom iz leta 1997, prekinjeno.

Pritožbe, postopek in sestava sodišča

Pritožniki so se sklicevali na 1. člen Protokola št. 1 h Konvenciji (varstvo premoženja) in navajali, da sredstva iz naslova »starih« deviznih vlog njihovega pokojnega sorodnika, kljub začetku veljavnosti Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08, niso bila povrnjena.

Pritožba je bila vložena pri Evropskem sodišču za človekove pravice 23. septembra 2022.

Sodbo je izdal Senat sedmih sodnikov v naslednji sestavi:

Ioannis **Ktistakis** (Grčija), *Predsednik*,

Peeter **Roosma** (Estonija),
Erik **Wennerström** (Švedska),
Lətif **Hüseynov** (Azerbajdžan),
Darian **Pavli** (Albanija),
Diana **Kovatcheva** (Bolgarija),
Vasilka **Sancin** (Slovenija),

in Milan **Blaško**, *tajnik Sekcije*.

Odločitev Sodišča

Sodišče je ugotovilo, da kljub siceršnji podobni naravi pritožb, vloženih v tej zadevi in zadevi *Ališić in drugi*, terjatve iz naslova »starih« deviznih vlog pritožnikov v zadevi *Ališić in drugi* niso bile prenesene na posebni privatizacijski račun v Bosni in Hercegovini na podlagi Zakona iz leta 1997. Zato Sodišče v zadevi *Ališić in drugi* ni presojalo posledic takšnih prenosov na odgovornost LBL in posledično Slovenije. V tem postopku pa je moralo Sodišče ugotoviti, ali je bila Slovenija na podlagi obveznosti po Konvenciji (ki jo je ratificirala leta 1994) dolžna poplačati terjatve iz naslova »starih« deviznih vlog, ki so bile prenešene na privatizacijske račune na podlagi Zakona iz leta 1997.

V odgovor na trditev pritožnikov, da določbe Zakona o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 in njihova razlaga niso imele legitimnih ciljev, je Sodišče poudarilo, da so države naslednice nekdanje Socialistične republike Jugoslavije z ukrepi za preprečevanje nenadzorovanega dviganja »starih« deviznih prihrankov ravnale v javnem interesu zaščite svojih bančnih sistemov in nacionalnih gospodarstev. Ta cilji je bili podlaga tudi za omejitve pri ukrepih, namenjenih poplačilu imetnikov »starih« deviznih vlog. Sodišče je zavrnilo tudi trditev pritožnikov, da so slovenska sodišča Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 razlagala arbitrarno, saj je Ustavno sodišče za svoje stališče podalo podrobno obrazložitev.

Sodišče je ugotovilo, da Slovenija ni odgovorna za poplačilo »starih« deviznih vlog, saj so bile z njimi povezane terjatve v skladu z zakonodajo Bosne in Hercegovine prenesene na privatizacijski račun v Bosni in Hercegovini brez sodelovanja LBL. Sodišče je prav tako ugotovilo, da ni bilo dokazano, da bi bila Slovenija odgovorna za kakršne koli pomanjkljivosti v ureditvi in upravljanju privatizacijskega sistema v Bosni in Hercegovini ali za dejstvo, da je bil prenos terjatev izveden brez soglasja varčevalcev. Zato ni bila odgovorna za nezmožnost pritožnikov, da bi prosto razpolagali s prihranki svojega pravnega prednika. Sodišče je opozorilo, da so bila ta vprašanja temeljito obravnavana v slovenskih postopkih, v katerih so pravni prednik pritožnikov, nato pa tudi pritožniki sami, lahko polno sodelovali. Odločitve slovenskih organov, ki so zavrnil njihov zahtevek, so bile ustrezno utemeljene.

Sodišče je nadalje ugotovilo, da Slovenija ni odgovorna za neizplačilo »starih« deviznih vlog, ki jih je Vladimir Landika deponiral v sarajevski podružnici LBL, niti v obdobju med ratifikacijo Konvencije s strani Slovenije junija 1994 in prenosom terjatev iz naslova teh vlog na privatizacijski račun aprila 1998. V tem obdobju je namreč odgovornost za takšne prihranke izrecno prevzela banka Bosne in Hercegovine – Ljubljanska banka d.d. Sarajevo – in ta prevzem odgovornosti ni bil izbrisan iz uradnega sodnega registra vse do leta 2004, torej po tem, ko so bile terjatve iz naslova prihrankov že prenesene na privatizacijski račun v Bosni in Hercegovini.

V skladu s tem je Sodišče ugotovilo, da 1. člen Protokola št. 1 h Konvenciji ni bil kršen.

Sodba je na voljo samo v angleščini.

This press release is a document produced by the Registry. It does not bind the Court. Decisions, judgments and further information about the Court can be found on www.echr.coe.int.

Follow the Court on Bluesky [@echr.coe.int](https://bsky.app/profile/@echr.coe.int), X [ECHR CEDH](https://twitter.com/ECHR_CEDH), [LinkedIn](https://www.linkedin.com/company/european-court-of-human-rights), and [YouTube](https://www.youtube.com/channel/UCv33333333333333333333).
Contact [ECHRPress](mailto:echrp@echr.coe.int) to subscribe to the press-release mailing list.
Where can the Court's press releases be found? [HUDOC - Press collection](https://hudoc.echr.coe.int/hudoc-main/press-collection)

Press contacts

echrp@echr.coe.int | tel.: +33 3 90 21 42 08

We are happy to receive journalists' enquiries via either email or telephone.

Jane Swift (tel: + 33 3 88 41 29 04)

Tracey Turner-Tretz (tel: + 33 3 88 41 35 30)

Denis Lambert (tel: + 33 3 90 21 41 09)

Inci Ertekin (tel: + 33 3 90 21 55 30)

Claire Windsor (tel : + 33 3 88 41 24 01)

The European Court of Human Rights was set up in Strasbourg by the Council of Europe member States in 1959 to deal with alleged violations of the 1950 European Convention on Human Rights.